

**IHMISTEN TAMPERE -
MAHDOLLISUUKSIEN
KAUPUNKI**

Kalervo Kummolan pormestariohjelma vuosille 2023-2025

IHMISTEN TAMPERE - MAHDOLLISUUKSIEN KAUPUNKI

Tekojen kaupunki

Tampere on aikaansaamisen kaupunki. Täällä sanat muuttuvat teoiksi. Kyky ja rohkeus toimia ovat osa tamperelaisuutta. Myös mutkattomuudella on Tampereella pitkät juuret. Tähän on helppo tulla, olla oma itsensä ja rakentaa tulevaisuuttaan.

Ennakkoluulottomuudella ja rohkeudella Tampere on lunastanut paikkansa Suomen vetovoimaisimpana kaupunkina. Sen ansiosta kaupunki kasvaa jatkuvasti. Noin 4000 hengen vuotuinen kasvu tulee jatkossakin mahdollistaa. Haluamme olla vetovoimainen eurooppalainen yliopistokaupunki myös tulevaisuudessa. Näin ollen kaupungin tulee kehittää rooliaan jatkossa elinvoima- ja sivistyskaupunkina, ottaa rohkeasti rooli Suomen toisena kasvukeskuksena.

Tampereen suuri haaste on pitää seudulla opiskelleet osaajat täällä. Tarvitaan uusia työpaikkoja ja investointeja, joustavia koulutusmalleja ja sujuvia palveluita. Kun kilpailu osaavasta työvoimasta korostuu, hakeutuvat myös yritykset sinne, missä osaavilla työntekijöillä ja heidän perheillään on hyvä olla.

Mahdollisuuksien vastuullinen kaupunki

Tampereen on oltava mahdollisuuksien kaupunki, joka avaa ovia kasvulle, yrittämiselle ja työpaikkojen synnylle. Se edellyttää kansainvälisyyttä, hyviä liikenneyhteyksiä ja korkeatasoista osaamista. Jännittävät ja tulevaisuuteen katsovat avaukset pitävät kaupungin vireessä – on kyseessä sitten vihreän siirtymän uudet mahdollisuudet yrityksille ja perinteiselle teollisuudelle, kiertotalouden innovaatiot, terveysteknologian kehitys tai av-tuotanto ja Tampereen nousu elokuvamaailman kartalle.

Tampere on tullut tunnetuksi kauas katsovista investoinneistaan. Kaupunkiympäristön rohkeaa kehittämistä on jatkettava, mutta katse on aika kääntää myös asuinympäristöjen viihtyvyyteen, turvallisuuteen ja arjen sujuvuuteen. Kaupungin saavutettavuudesta on huolehdittava ja keskustan elävöittämistä jatkettava tavoilla, jotka edesauttavat kaupunkilaisten kohtaamisia ja yrittäjyyttä. Tampereella on nyt yhdessä asukkaiden, yritysten ja korkeakoulujen kanssa tilaisuus ottaa vahva suunnannäyttäjän rooli tulevaisuuden ratkaisujen kotipaikkana.

Yhteisiä asioitamme on hoidettava vastuullisesti. Kaupungin taloudesta on huolehdittava ja tavoitteena on oltava tasapainoinen talous jatkossakin. Tampereen on oltava kestävä kaupunki, joka huolehtii ympäristöstä ja toimii aktiivisesti ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden eteen. Tampereen on oltava yhdenvertainen kaupunki, joka edistää sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

Ihmisten kaupunki

Tampereen on jatkettava ihmisiin investoimista. Kaupunkimme on oltava paras paikka niin kasvaa kuin ikääntyä, innostava paikka opiskella, ja viihtyisä sekä turvallinen paikka asua. On tarjottava laadukasta koulutusta, hyvää hoitoa ja monipuolisia harrastusmahdollisuuksia sekä ymmärrettävä kulttuurin, liikunnan ja lähiluonnon merkitys hyvinvoinnille. Uusi Nokia Areena on tuonut lisää tarjontaa keskustan alueelle, hyödyttäen koko kaupunkia.

Hyvinvoinnin edistämisen ytimeen tulee nostaa ennaltaehkäisy ja yksilöllinen tuki. Palveluja on kehitettävä ihmisten tarpeet edellä. Digitaaliset asiointimahdollisuudet parantavat palvelujen saavutettavuutta ja madaltavat kynnystä avun ja tuen hakemiseen. Vaikuttamismahdollisuudet lisäävät hyvinvointia. Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden tulee olla laadukkaita ja helposti saavutettavissa. Ikäihmisistä tulee pitää hyvää huolta ja ottaa ikääntyvien tarpeet huomioon esimerkiksi kaavoituksessa.

Parhaimmillaan Tampere on kaupunki, jossa jokaisella on mahdollisuus ja kyky toteuttaa itseään ja olla aktiivinen osa yhteisöä.

Muuttuva kaupunki

Kansainväliset ja taloudelliset haasteet sekä koronapandemian vaikutukset näkyvät myös Tampereella. Niiden keskellä on aika nostaa katse eteen- ja ylöspäin ja tarttua entistä vahvemmin tulevaisuuden rakentamiseen, uuteen nousuun, sekä monipaikkaisuuden tuomiin muutoksiin työssä, asumisessa ja liikkumisessa. Samalla on haettava kestäviä ratkaisuja erilaisten kriisien nostamiin ongelmiin vahvassa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Tampereen on vahvistettava rooliaan uudenaikaisena sivistyksen ja elinvoiman kaupunkina. Kaupungilla on merkittävä mahdollisuus vahvistaa entisestään asemaansa yhtenä koko maan osaamisen ja kilpailukykyyn keskeisenä veturina ja Suomen suurimpana kasvukeskuksena heti pääkaupunkiseudun jälkeen.

Kaupunkien merkitys kasvaa maailmanlaajuisesti. Tampereen on edelleen vahvistettava kansainvälisyyttään sekä osaajien ja investointien houkuttelussa että viennin edistämisessä ja matkailussa. Tavoitteena on lisätä kaupungin tunnettuutta ja vaikuttavuutta kansainvälisissä verkostoissa. Elämystalouden kehittäminen vahvistaa entisestään kaupungin veto- ja pitovoimaa.

Tampereen menestystarina rakennetaan kunnioittamalla historiaa, mutta katsomalla rohkeasti eteenpäin ja tulevaisuuteen. Tampereen kehittäminen ei ole vain hallinnon ja politiikan asia. Se on meidän kaikkien, sillä Tampere on meidän kaikkien koti.

Kalervo Kummola
Pormestari

**TERVEEN
TALOUDEN
OSAAVA JA
ELINVOIMAINEN
TAMPERE**

TALOUS TASAPAINOON

Terve talous on hyvinvoinnin perusta. Talous ja tulokehitys turvataan ensisijaisesti huolehtimalla työllisyydestä, ihmisten työkyvystä ja hyvästä yritysympäristöstä sekä sen myötä veropohjasta. Taloutta on hoidettava vastuullisesti, jotta peruspalvelut voidaan turvata ja rahoittaa. Tampereen talouden tasapainottamista tulee jatkaa. Menojen kasvua on pyrittävä hillitsemään.

Velanoton nousuvauhtia on hillittävä. Velkaa voidaan ottaa vain investointien rahoittamiseen. Investointeja voidaan priorisoida. Investointien pitkänaikavälin kannattavuus pitää laskea, ja samalla selvittää investointien hyödyt, elinkaari-kustannukset sekä ympäristö- ja ilmastovaikutukset.

Tampereen verotuksen tulee olla kilpailukykyistä muihin kasvukeskuksiin nähden kuitenkin kaupungin palvelut turvaten. Kuntaverojen korottamisesta pidättydytään ennen kuin nähdään sote-uudistuksen jälkeiset vaikutukset kuntatalouteen.

Kaupungin omaisuutta voidaan hyödyntää investointien rahoittamisessa. Tampereen tasetta tulee kierrättää aktiivisesti ja omaisuudelle on haettava tuottoa. Tampereen Veden yhtiöittämis päätöstä seurataan ja arvioidaan. Tampereen Veden ja Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n yhdistämistä on arvioitava. Tähän mennessä yhtiöittämiset ovat olleet onnistuneita.

Markkinoilla toimivien yritysten omistusta ja ohjausta arvioidaan kaupungin strategisten tavoitteiden kautta. Mikäli kaupungin omistamalla kiinteistöillä ei ole käyttöä kaupungin palveluverkossa tai strategisten tavoitteiden toteutumisessa, on myös niitä mahdollista myydä. Esimerkiksi sote-kiinteistöjä voidaan myydä.

Tiedolla johtamista, tuottavuutta ja digitalisaation hyödyntämistä tulee vahvistaa

Talous- ja tiedolla johtamisen merkitystä tulee lisätä Tampereen kaupungin toiminnassa. Julkisissa palveluissa tuottavuutta voidaan kasvattaa esimerkiksi joustavilla palveluilla yli palvelualueiden tekemällä yhteistyötä yksityisen sektorin ja kolmannen sektorin kanssa, sekä kehittämällä digitaalisia palveluja ja kaupungin tietojärjestelmiä.

ELINVOIMA

Tavoitteena vahva kasvu

Yritysten antaman viestin mukaan Tampere on pidettävä kasvussa ja huolehdittava osaavasta työvoimasta. Nämä kaksi tekijää ovat tärkeitä yritysten elinvoimalle.

Elinvoimaisen Tampereen moottorina toimivat hyvinvoivat sekä osaavat ihmiset ja yritykset, joiden kilpailukyky luo pohjaa tulevaisuuden kasvulle. Kestävä kehitys, kiihtyvä digitalisaatio ja työn murros ovat pormestarikauden keskeisiä ilmiöitä – ja samalla kasvuksi valjastettavia mahdollisuuksia.

Osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä edistetään yhteistyössä

Kaupungin pitovoimaa ja paluumuuttoa Tampereelle vahvistetaan houkuttelemalla uusia yrityksiä ja työpaikkoja esimerkiksi talouden ja hallinnon sekä median koulutusta vastaaville aloille, joille seudun oppilaitokset kouluttavat uusia osaajia. Tampereen seudun korkeakouluissa ja toisella asteella opiskelee ammattiin 50 000 uutta osaajaa, jotka ovat yritysten ja elinkeinoelämän käytettävissä. Lisäksi olemassa olevat työpaikat pyritään pitämään Tampereella löytämällä työvoimapula-aloille osaajia aktiivisen työllisyyspolitiikan, kansainvälisten osaajien houkuttelun ja joustavien koulutusmallien keinoin. Tampereen talouden ydinkysymys on parantaa työllisyystilannetta. Pirkanmaan laajuinen työllisyyskokeilu ja vuonna 2024 voimaan tuleva työllisyys- ja elinkeinopalveluiden kunnallistaminen kehittää uusia välineitä yrityspalveluiden ja työttömyyden hoitoon. Elinvoiman palvelualueella on tavoitteena yhden luukun periaate yrityspalveluissa. Kaupungin päätöksenteossa on otettava huomioon yritysnaökulma ja merkittävässä päätöksissä on tehtävä yritysvaikutusten arviointi. Toisen asteen yhteistyötä korkeakoulujen kanssa sekä molempien työelämäyhteistyötä vahvistetaan.

Tampere monipaikkaisen työn kärkikaupungiksi

Työn murros ja kasvava monipaikkainen työskentely avaavat mahdollisuuksia kaupungille houkutellessa osaajia, kehittää pendelöintiä, erilaisia työn ja asumisen muotoja sekä toisaalta kehittää myös omaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa vetovoimaisena työnantajana. Tampereen tulee olla paras paikka tehdä töitä monipaikkaisesti. Kaupunki neuvottelee aktiivisesti valtion sekä yksityisen sektorin kanssa työntekijöiden mahdollisuudesta sijoittua Tampereelle sekä uusien toimipisteiden että etätyöskentelyn muodossa.

Teollisuuden uudistumisessa otetaan huomioon vihreä siirtymä, elämystaloutta kehitetään

Teollisuuden merkitys talouden perustana ja työllistäjänä on Tampereella edelleen merkittävä. Teollisuuden uudistumiskyvystä on erityisesti huolehdittava talouden vihreän siirtymän perustavoitteet huomioon ottaen. Kansallista ekosysteemirahoitusta hyödynnetään. Erityisesti alan kriittiseen osaajapulaan haetaan tehokkaita ja joustavia, yritysten tarpeista lähteviä ratkaisuja yhteistyössä oppilaitosten kanssa, esimerkiksi konepajakoulun avulla.

Elinkeinopolitiikan runkona toimivat strategiset kehittämissuunnitelmat, kuten Smart Tampereen jatkona toimiva Älykaupunki kaupunkilaisille -ohjelma. Lisäksi käynnistetään elämystalouden kasvuohjelma kehittämällä Tampereen av-alan ekosysteemiä ja Tamperetta kongressien, tapahtumien sekä av-tuotantojen kohteena.

Osana elämystalouden kehitysohjelmaa kohdennetaan panostuksia myös kongressien ja erityisesti yritystapahtumien hankintaan. Tässä voidaan hyödyntää kansainvälistä agenttiverkostoa, jotta esimerkiksi Nokia Arenan, Tampere-talon ja TESC:in ympärille rakentuva infrastruktuuri ja palveluverkosto hyödynnetään täysimääräisesti.

Kulttuuri-, tapahtuma-, kaupunki- ja luontomatkailu ovat tärkeitä osia Tampereen elämystaloudessa. Näitä ja Tampereen roolia johtavana LakeLand Finland

-kaupunkina korostetaan, esimerkiksi veneily- ja vesiliikennekaupunkina. Tampereen järvi- ja luontomatkailun edistämiseksi tehdään laaja-alainen tiekartta. Teisko-Aitolahti-alueen luontomatkailun arvo kaupungin vetovoimatekijänä nostetaan esiin. Maisansalon alueen kehittäminen käynnistetään matkailun konseptikilpailulla.

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksissä panostetaan erityisesti kansainvälistymiseen ja yritysystävällisyyteen

Pormestarikaudella panostetaan lisää kansainvälisten investointien houkutteluun ja haetaan uusia mahdollisuuksia tukea kansainvälistymiskehitystä keskeisissä kasvukosysteemeissä (mm. kiertotalous, terveys, kuvantaminen, tekoäly, autoteollisuus). Erityisesti yritysten kansainvälistymistä ja vientiä tukevia palveluita vahvistetaan entisestään. Lisäksi investoidaan rohkeasti uusien nousevien teknologioiden, ympärille muodostuviin osaamis- ja yritysklustereihin.

Tampereen tavoitteena on kasvattaa yritysystävällisyyttään, ja erityisesti aloittavia yrittäjiä sekä startupeja tuetaan jatkossakin. Startup-talon toimintaa vahvistetaan, ja kaupunki on aktiivisesti mukana tukemassa erilaisia startup-ohjelmia erityisesti Business Tampereen kautta. Tavoitteena on lisäksi houkutella seudulle kansainvälisiä startupeja.

Kaupunki jatkaa innovatiivisen, kestävän ja paikallista taloutta tukevan hankintapolitiikan kehittämistä.

Elinvoimaisen kaupungin perustana toimii strateginen ja sujuva yhteistyö kaupungin ja tutkimuslaitosten (mm. VTT) sekä korkeakoulujen kanssa. Kaupungin solmimia strategisia kumppanuuksia jatketaan, ja niiden merkitys tunnustetaan osana kokonaisvaltaista kaupunkikehittämistä. Vetovoimainen korkeakoulu-yhteisö, laadukas koulutus ja tutkimus ovat tulevaisuuden kasvun avaimia, joiden avulla houkutellessa investointeja ja luodaan uusia työpaikkoja. Yritysten ja tutkimuslaitosten välisen yhteistyön mahdollistaminen ja tukeminen ovat kaupungin kasvupolitiikan keskeinen tehtävä.

Keskustan ja erityisesti läntisen keskustan saavutettavuuteen, viihtyvyyteen, elävyyteen ja vehreyteen liittyviin toimenpiteisiin on panostettava. Tämä parantaa kivijalkakaupan, ravintoloiden ja tapahtuma-alan liiketoiminnan edellytyksiä. Verkkokaupan pääkaupunkihanke auttaa vastaamaan kaupan murrokseen.

KANSAINVÄLISYYS

Tampere on helposti saavutettava kansainvälinen yliopistokaupunki sekä investointi- ja sijoittumiskohde

Tampereen on oltava avoin, kansainvälisesti kilpailukykyinen ja vetovoimainen eurooppalainen yliopistokaupunki, joka on houkutteleva kohde niin opiskelijoille, huippututkijoille, osaajille kuin yrityksille globaalisti. Kansainvälinen imu luo työpaikkoja, houkuttelee investointeja, kasvattaa vientiä maailmalle ja rakentaa elinvoimaista kaupunkia myös tulevaisuudessa. Sen avulla Tampere jatkaa kehitystään huippututkimuksen ja innovaatioiden, vientiteollisuuden ja ICT-osaamisen, suurtaapahtumien ja kongressien, kulttuurin, matkailun sekä kansainvälisten tuotantojen kaupunkina yhteistyössä yliopiston ja muiden sidosryhmien kanssa.

Kansainvälisen kilpailukyvyyn edellytyksenä ovat kaupungin kansainvälinen saavutettavuus eri kulkumuodoilla ja kasvava tunnettuus sekä vetovoimainen brändi. Saavutettavuuden kehittämistä jatketaan turvaamalla saavutettavuuden kehittämisohjelman rahoitus yhdessä seudun muiden kuntien kanssa.

Ohjelma mahdollistaa aktiiviset toimet lentoliikenteen, raideliikenteen, multimodaalisten matkakäyttäjien ja logistiikan kehityksessä. Tampere–Pirkkalan lentoaseman tulevaisuus varmistetaan parhaiten ilmailu- ja turvallisuusklusteriin panostamalla sekä edistämällä matkustajalentoliikennettä sekä lentoaseman roolia kansainvälisenä logistiikkakeskuksena. Tämä tukee koko lentoliikenteen kehitystä Tampereella.

Tampereella on pitovoimaa kansainvälisille muuttajille

Tampereen on tarjottava sujuvaa asumista, opiskelua, yrittämistä, työskentelyä ja viihtymistä englanninkielellä ja selkosuomella koko perheelle. Tavoitteena on houkuttaa lisää kansainvälisiä osaajia ja opiskelijoita kaupunkiin, sekä lisätä kansainvälisten työpaikkojen määrää, jotta entistä useampi kansainvälinen opiskelija asettuisi kaupunkiin tulevaisuudessa. Vieraskielisten suomen kielen opintoihin panostetaan niin, että he työllistyvät ja kotoutuvat Tampereelle sujuvasti. Varmistetaan, että kieliopinnot ovat oikea-aikaisia, riittäviä ja tasoltaan sopivia. Kaupunki pyrkii edunvalvonnassaan helpottamaan kansainvälisten osaajien mahdollisuuksia jäädä ja työllistyä Tampereelle. Vahvistetaan International House -toimintaa, joka tarjoaa yhden luukun palveluita. Työtä jatketaan aktiivisesti osana kansallista Talent Boost -kokonaisuutta, panostaen seudullisesti tärkeisiin toimialoihin sekä kokeillen rohkeasti uusia toimintamalleja.

Pormestarikaudella panostetaan strategisesti merkittävään kansainväliseen toimintaan, jonka keskiössä ovat investointien kasvattaminen ja työpaikkojen lisääminen, sekä kaupungin kansainvälistä tunnettuutta edistävät verkostot ja kumppanuudet. Tampere edistää eri alojen työperäisen maahanmuuton helpottamista.

Pormestarikaudella laajennetaan kaupungin englanninkielellä tarjottavia palveluita ja yleisimmillä vierailu- ja viestintäkielillä viestintää asukkaiden sekä yritysten tarpeista

lähtien. Myös englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämismahdollisuuksia edistetään kaupungin edunvalvonnalla ja pyritään sen sallivaan lakiuudistukseen, mikä vahvistaisi merkittävästi kansainvälisille perheille tarjolla olevia asunon ja koulutuksen mahdollisuuksia.

Edistetään useamman vieraan kielen opiskelumahdollisuuksia perus- ja toisen asteen opetuksessa, toisella asteella panostetaan vieraiden kielten opiskeluun uutta teknologiaa hyödyntäen tarjoamalla monipaikkaista opetusta.

Tampere edistää ihmisoikeuksia. Huolehditaan, että maahanmuuttajat saavat riittävät ja laadukkaat kotoutumispalvelut. Turvapaikanhakijoiden lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen. Lisäksi toteutetaan kotouttamisohjelman toimenpiteitä.

Kaupunki näyttää työnantajana esimerkkiä vieraskielisten osaajien palkkaamisessa ja samalla hyötyy osaamis-, kulttuuri- ja kielipotentialista. Kaupungin pitovoimaa edistävät yleinen yhteiskunnan turvallisuus ja vakaus, segregaaation vähäisyys ja oppimisympäristöjen turvallisuus.

Kansainvälisiä verkostoja ja rahoitusmahdollisuuksia hyödynnetään aktiivisesti

Kaupunki hakee rohkeita avauksia sekä kumppanuuksia globaaleista verkostoista, joista keskeisiä eurooppalaisia foorumeita ovat mm. OASC- ja EUROCI-TIES-verkostot. Oman toiminnan lisäksi kaupunki toimii yritysten, järjestöjen ja oppilaitosten kumppanina merkittävien kansainvälisten avauksien läpiviemisessä. Haetaan itse ja tuetaan aktiivisesti yritysten ja TKI-laitosten pyrkimyksiä tarttua EU-ohjelmakauden 2021-2027 tarjoamiin rahoitusmahdollisuuksiin. Toiminta organisoidaan osaksi Business Tamperetta.

KAUPUNKI- YMPÄRISTÖ: KESTÄVÄSTI KASVAVA, KEHITTYVÄ JA VIIHTYISÄ

ASUMINEN

Kestävästi kasvava, kehittyvä ja viihtyisä Tampere

Tampere varautuu noin 3000 asukkaan vuosittaiseen kasvuun maankäytössä ja asuntotuotannossa. Kaupunkikehityksessä ja kaavoituksessa painotetaan jatkossakin yhdyskuntarakenteen kestävyyttä niin ympäristön kuin talouden osalta, ja tähän liittyen eri suunnittelutasoilla tuotetaan riittävät selvitykset päätöksenteon tueksi. Kasvua ohjataan raitiotien vaikutusalueelle, aluekeskuksiin ja monipuoliseen asuntotuotantoon. Kaupungilla on oltava asemakaavoitettuna vähintään 5 vuoden asuntotarve.

Kaavoituksessa on huolehdittava, että kaupungista löytyy mahdollisuuksia erilaiseen sekä monipuoliseen asumiseen ja vapaa-ajan viettoon. Valtuustokaudella on turvattava tarpeeksi omakotitalotontteja, jotta perheelliset valitsevat juuri Tampereen kotikunnakseen.

Rantarakentamisen mahdollisuuksia Tampereella on ylläpidettävä luonto- ja virkistysarvot huomioiden. Kaikille kaupunkilaisille avoimet rantareitit, puistot, liikuntamahdollisuudet, kulttuurihistoriallisesti arvokkaat ja muut kiinnostavat kohteet sekä monipuoliset tapahtumat tekevät kaupungista elävän ja viihtyisän. Nämä tulee turvata. Kansallinen kaupunkipuisto toteutetaan ja luonnonsuojelualueita lisätään. Parannamme kaupunkisuunnittelun keinoin kestävyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Laadukasta ja kohtuuhintaista asumista eri puolilla kaupunkia

Asumisen hintakehitys pidetään kurissa turvaamalla riittävä tontti- ja asuntotarjonta. Asuntotarjonnassa pitää huolehtia myös riittävästä määrästä isoja perheasuntoja. ARA-rakentamista on syytä toteuttaa huomioiden kaupunkia lähellä olevien yhtiöiden ja säätiöiden toimintaedellytykset riittävällä tonttitarjonnalla. Kohtuuhintaisen asumisen nykyinen tuotantotavoitteen taso säilytetään MAL-sopimuksen edellyttämällä tasolla. Nuoriso- ja opiskelija-asuntojen tarve huomioidaan kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa.

Valtuustokauden aikana tavoitteena on poistaa pitkäaikaisasunnottomuus ja puolittaa lyhytaikainen (alle vuoden pituinen) asunnottomuus. Asunnottomuuden ratkaisussa tarvitaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon lisäksi parempaa asumisneuvontaa sekä tuetun asumisen ratkaisuja.

Kaupungin maankäyttö- ja asuntopolitiikan tavoitteena on oltava alueiden eriarvoistumisen ehkäisy ja koko kaupungin asuinympäristöjen laadukas kehittäminen.

Kaupunkisuunnittelun lähtökohtana on oltava viihtyisän ja turvallisen ympäristön rakentaminen, sujuva liikkuminen ja palvelujen saatavuuden turvaaminen. Olemassa olevia asuinalueita kehitetään myös siten, että niiden vetovoimaa lisätään, palvelut turvataan ja alueiden omaa henkeä vaalitaan. Asuinalueiden, ensimmäisten joukossa muun muassa Multisilta-Peltolammin, kehittämiseksi laaditaan kokonaisvaltainen ohjelma, johon kerätään toimia eri hallinnonaloilta.

Ihmisen elämänkaaren ja eri elämäntilanteet huomioivaa asuntopolitiikkaa

Ikääntyvälle väestölle kehitetään uudenlaisia turvallisuutta lisääviä sekä yksinäisyyttä vähentäviä yhteisöllisiä asumismuotoja. Tarvitaan elämänkaariajattelusta lähtevää korttelisuunnittelua, joka mahdollistaa eri ikäisten, eri sukupolvien ja eri elämäntilanteissa olevien ihmisten asumisen ja kohtaamisen. Monipuolisen asumisen edistämiseen ja kaupunkisuunnitteluun kuuluu myös suunnittelu- ja konseptikilpailujen järjestäminen yhteistyössä elinkeinoelämän ja sidosryhmien kanssa. Monipuolinen asuntopolitiikka ja sekoittunut asuntohallintajakauma tukevat myös eriarvoistumiskehityksen estämisessä.

Esteettömyyteen tulee kiinnittää huomiota kaikissa tiloissa, infrassa ja tapahtumissa. Erityisryhmien asumista lisätään kaupunkiin pitkäjänteisesti, ja näin huolehditaan siitä, että esimerkiksi vammaisille ihmisille ja mielenterveys- ja päihdekuntoutujille on riittävästi heidän tarpeisiin vastaavia asuntoja. Kehitetään myös asuinalueiden yhteisöllisyyttä ja palveluita erityisryhmien tarpeet huomioiden.

Uudisrakentamisen pysäköintinormia tulee uudistaa heti valtuustokauden alussa tukemaan kaupungin kasvua ja kaupunkitilan kestäväää käyttöä. Tämä tarkoittaa normin keventämistä erityisesti keskustassa ja joukkoliikennereittien varrella selvityksiin perustuen, sekä keskitettyjen pysäköintiratkaisujen ja uusien pysäköintiratkaisujen joustavaa hyödyntämistä. Erityisesti normia tulee keventää ARA-asumisen, erityisryhmien ja opiskelijoiden asumisen osalta.

Ennakoitavaa ja pitkäjänteistä asunto- ja tonttipolitiikkaa

Asuntopolitiikan on oltava pitkäjänteistä ja ennakoitavaa. Kaupungin vuokratonttien vuokrankorotusten tulee olla ennakoitavissa ja hintatason kehityksen kohtuullista. Vuokratonttien vuokrankorotusten porrastusta on selvitettävä. Suojeltujen raitiotien vaikutusalueella olevien asuinrakennusten osalta vuokralaisilla tulee lähtökohtaisesti olla oikeus ostaa vuokratontti itselleen. Lisäksi tonteilla, joilla ei voida hyödyntää rakennusoikeutta kokonaisuudessaan tulisi vuokraa maksaa vain toteutuneista kerrosneliöistä.

Kaavoitus ja maankäyttö - työkaluja aktiiviseen kaupunkikehittämiseen

Pääosin kaupunki kaavoittaa omalle maalleen, mutta voimme myös tehdä kaavoitussopimuksia yksityisen sektorin kanssa silloin, kun se on kaupungille tarkoituksenmukaista. Kaupungin on aktiivisesti tuettava kumppanuuskaavoitusta kaupungin omien tavoitteiden toteuttamiseksi.

Asuntorakentamista ei kaavoiteta Eteläpuisto-kadun eteläpuoleiselle alueelle, vaan sitä kehitetään virkistyskäytön lähtökohdista. Uudet merkittävät alueet tulevat olemaan keskustaan rakentuvat Viinikanlahti, Asemakeskus, Särkänniemi ja Kalevan-Hakametsän alue. Särkänniemestä tulee tehdä monipuolinen elämysten, asumisen ja kulttuurin alue. Kalevan-Hakametsän alueen kehitystä tulee viedä eteenpäin osana kantakaupunkia, jossa myös kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita tulee parantaa nykyisestä.

Ruotulan alue kaavoitetaan, jonka yhteydessä golf-kenttä siirretään Nurmi-Sori-

laan. Hiedanrannan teknologisesti älykkään kaupunginosan kehittämistä jatketaan tavoitteena alueen kestävyys ja kulttuuritoiminnan edellytysten turvaaminen. Uusia omakotitalotontteja kaavoitetaan Ojalaan ja Nurmi-Sorilaan, jossa tähtäimenä on puutaloalue. Tonttien jakamista tulee edistää. Pientalorakentamista edistetään myös täydennysrakentamisena.

Kaupunkirakenteen tiivistämistä on syytä jatkaa, ja ydinkeskustan yleiskaavan laatimisen yhteydessä päivitetään korkean rakentamisen selvitys. Kaupungissa on joko jo käynnistetty tai tehty suojeluasemakaavat merkittävimpiin (RKY) kaupunginosiin. Uusien laajojen suojeluasemakaavojen käynnistämiseen suhtaudutaan kriittisesti tällä kaudella. Suojeluasemakaavoissa huomioidaan kiinteistön ja rakennuksen omistajien näkökulmat.

Laaditaan luontoarvot turvaten Aitolahden ja Teiskon haja-asutusalueen rantoja koskeva selvitys mahdollisista loma-asuntojen käyttötarkoituksen muutoksista vapaa-ajan käytöstä pysyvään asumiseen. Yritystontteja on syytä olla tarjolla jatkuvasti riittävä määrä - vähintään viiden vuoden kaavavaranto. Tontteja on saatava riittävän nopealla aikataululla ja rakennuslupamenettelyn käsittelyn aikataulu tulee olla alle kaksi kuukautta. Maankäytössä tulee tiivistää ja nopeuttaa kokonaisprosessia.

Tampereen kaupunkiseudun maankäytön ja liikenteen yhteistä kehittämistä jatketaan kaupunkiseudun rakennesuunnitelman uudistamisen yhteydessä. Kaupunkiseudun suunnittelussa otetaan huomioon seudun kuntien erityisvaatimukset ja pyritään vahvistamaan seudun elinvoimaisuutta kokonaisuutena.

LIIKENNE

Sujuvien yhteyksien helposti saavutettava Tampere

Tulevalla valtuustokaudella on tehtävä isoja linjauksia kaupungin liikennematkaisuista ja saavutettavuudesta.

Tampereen liikenteen edunvalvontakärkiä ovat asemakeskus ja henkilöratapihan uudistaminen, pääradan perusparantaminen, 9-tien perusparannus, Vaitinaron eritasoliittymä ja lähijunaliikenteen kehittäminen. Tampere-Pirkkalan lentoyhteyksiä etenkin kansainvälisiin lentoliikenteen solmukohtiin edistetään ennen koronaa olleisiin kohteisiin ja etenkin uusiin kansainvälisiin eurooppalaisiin kohteisiin.

Suomi-rataa tulee edistää. Pääradan kehittämisestä tulee tehdä kansallisesti junaliikenteen kehittämisen kärkihanke, jolle haetaan aktiivisesti TEN-T-rahoitusta Euroopan unionista.

Kaupungin liikennehankkeita tulee priorisoida kannattavuuden ja palvelutarpeen mukaan ja päätöksiä tehdä selvitysten pohjalta. Tehdään päätökset raitiotien rakentamisesta Koilliskeskukseen ja Härmälään. Kunkun parkin kevytversio tulee rakentaa nopeasti ja tavoitteena täytyy olla, että maanalainen verkosto, ilman Amurin tunnelia, läpäisee koko Tampereen keskustan. Käynnistetään sen vaatimat kaavamuutokset.

Kestävä, älykäs ja monipuolinen liikennejärjestelmä

Kaupungin ja seudun liikennejärjestelmässä tulee näkyä kestävyys ja kulkumuoto-osuuksien kehittyminen kohti kestäviä kulkumuotoja MAL-sopimuksen mukaisesti.

Tampereen keskustaan laaditaan kaikkia liikennemuotoja käsittävä liikennejärjestelmäsuunnitelma, jossa hyödynnetään digitalisaation sekä älyliikenteen ratkaisuja. Liikennejärjestelmäsuunnitelma laaditaan tulevan liikennesuunnitelutoimikunnan ohjauksessa. Säilytetään keskustan kehä nykyisellään.

Kävelyn sekä pyöräilyn mahdollisuuksia kaupungissa on edistettävä. Myös ympärivuotisesta, olemassa olevan jalankulku- ja pyörätieverkoston laadukkaasta hoidosta ja jatkuvasta käyttökuntoisuudesta pitää huolehtia. Parhaista käytännöistä ja suunnitteluohjeista pidetään kiinni ja kunnossapidossa otetaan käyttöön hyviä käytänteitä verokkikaupungeista. Reittejä ja pyöräilyn baanaverkostoa on tarkasteltava riittävän isoina kokonaisuuksina. Ruuhkamaksujen ja tietullien hyödyt ja haitat selvitetään MAL-sopimuksen mukaisesti. Ruuhkamaksujen tai tietullien käyttöönotto ei ole ajankohtaista Tampereella.

Sisääntuloväylien boulevardien (esim. Nokian moottoritie) rakentaminen ei ole ajankohtaista tällä valtuustokaudella.

Joukkoliikenteen tulee olla nykyistä houkuttelevampaa. Liikennevalo-ohitukset sekä omat kaistat joukkoliikenteelle ovat hyviä työkaluja, joilla parannetaan joukkoliikenteen edellytyksiä, mutta katukohtaisten ratkaisujen tulee olla sellaisia, ettemme luo estettä yksityisautoilulle.

Keskusta on helposti saavutettava kaikilla kulkumuodoilla

Keskusta tulee olla jatkossakin saavutettavissa kaikilla kulkuneuvoilla. Keskustan viihtyvyyteen, elävyyteen, turvallisuuteen ja kaupunkivihreään liittyviä toimenpiteitä tulee viedä eteenpäin läpi koko valtuustokauden. Kaupungin siisteyteen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Lähijoukkoliikenteessä tulee siirtyä kokeiluvaiheesta laajempaan käyttöönottoon. Kehittämistyössä tukeudutaan tekeillä olevaan seudulliseen selvitykseen, huomioidaan valtion mukanaolo ja tutkitaan eri operointi- ja kalustomahdollisuudet.

Joukkoliikenteen toimivuus ratikan ulkopuolisilla alueilla on varmistettava. On varmistettava, että bussiyhteydet toimivat jatkossakin. Suorat, sujuvat, bussiyhteydet keskustaan ja keskustasta ovat edelleen tärkeässä asemassa monien asuinalueiden kulkuyhteyksinä. Valtuustokauden alussa etsitään ratkaisu tasataksan käyttöönotolle Teiskon alueelle. Myöskin toimivia liityntäpysäköintimahdollisuuksia on kehitettävä.

Liikenneratkaissa huomioidaan myös älyliikenteen tarjoamat mahdollisuudet, esimerkiksi kutsuohjaus ja autonomiset bussit.

Asukkaiden kuuleminen ja osallisuus muuttuvien liikkumisjärjestelyjen yhteydessä on todella tärkeää. Liikennejärjestelmän muuttuessa radikaalisti ratikan

käyttöönnoton myötä etenkin alkuvaiheessa korjausehdotuksiin tulee suhtautua rakentavasti.

Vesiliikennettä Näsijärvellä ja Pyhäjärvellä edistetään osana kaupunki-, luonto- ja virkistysmatkailua.

KESTÄVYYS

Kestävä Tampere – pitkäjänteistä työtä ilmaston ja ympäristön hyväksi

Tampereella ollaan sitouduttu hiilineutraalisuus 2030 -tavoitteeseen ja Tampereen ilmastotiekartan toimenpiteet toteutetaan. Ilmastotiekarttaa päivitetään valtuustokauden kuluessa. Tehdään kestävä liikkuminen houkuttelevammaksi kehittämällä joukkoliikennettä, pyöräily- ja kävelyväyliä sekä kannustamalla autokannan muutosta päästöttömämmäksi.

Kaupungin omaa ajoneuvokalustoa on uudistettava nykyistä vähäpäästöisemmäksi. Mahdollistetaan ja kannustetaan sähköautojen latauspisteiden infrastruktuurin rakentamista.

Tampereen tulee antaa tilaa ja tukensa cleantech ja bio- sekä kiertotalouden mahdollisuuksille. Näiden alojen tutkimus-, innovaatio- ja yritystoimintaa pitää kehittää yhteistyössä korkeakoulu yhteisön ja elinkeinoelämän kanssa.

Viherkäytävät, viheralueet, hiilineutraalisuus, taloudellisuus ja kestävä yhdyskuntarakenne ovat oleellisia toimivan kaupunkirakenteen kannalta. Lisätään hulevesien imeytyspaikkojen mahdollisuutta kaupunkialueilla.

Luonnon monimuotoisuutta ja kaupunkivihreää

Luonnon monimuotoisuuden tilan parantaminen on otettava strategiseksi tavoitteeksi tulevalla valtuustokaudella – tämä tahtotila tulee heijastua niin kaupungin metsäpolitiikassa kuin luonnon monimuotoisuus (LUMO) -ohjelman valmistelussa. Monimuotoisuuden tilaa voidaan parantaa ja turvata niin kaupungin keskustassa kuin kaupungin metsäalueillakin. Tampereen tulee suojella luontoa ja olla vahvasti mukana pysäyttämässä luontokatoa. Kaupungilla on suurena maanomistajana merkittävä rooli luonnonsuojelussa.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja lisääminen keskustan välittömässä läheisyydessä toteutetaan muun muassa jättämällä lidesjärven 40 hehtaarin alue Nekalantien ja rannan välillä luonnontilaiseksi. Nekalantien varrella oleva varikkokäytössä oleva alue palautetaan luonnontilaiseksi.

Kaupungin tulee huolehtia riittävästä viherrakentamisesta, virkistysalueiden verkostosta sekä viheralueista. Myös vieraslajien torjunta on tärkeällä sijalla luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa.

Uusiutuvaa energiaa

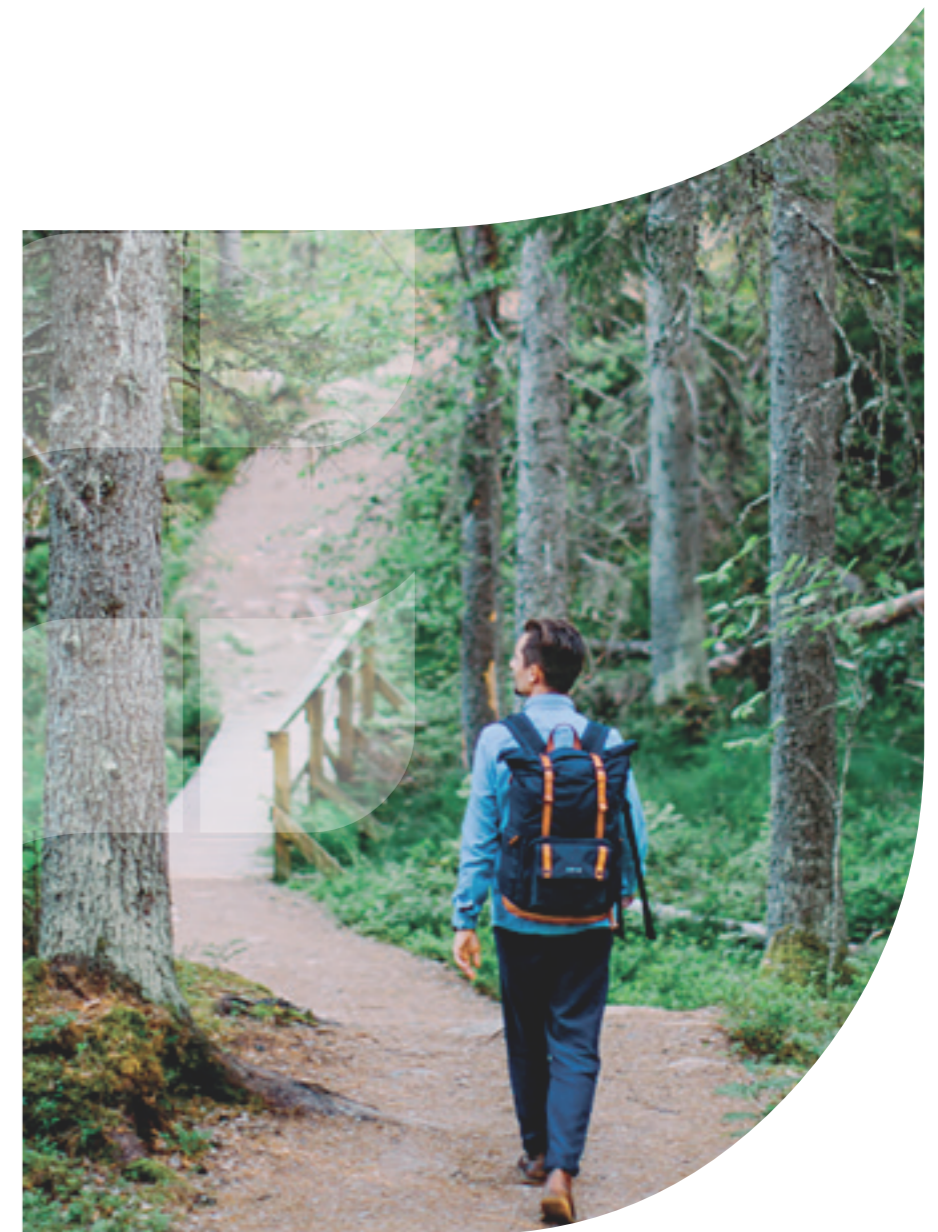
Tavoitteena on kehittää Tampereen energiatuotantoa vahvemmin uusiutuvan energian käyttöön. Turpeen poltto lopetetaan voimalaitoksissamme valtuusto-

kauden aikana. Kaukolämmössä kehitetään geotermisen energian hyödyntämistä ja muita polttoon perustumattomia energialähteitä. Vedyn hyödyntäminen energiatuotannossa on tulevaisuutta ja sen käyttöä tulee selvittää yhdessä korkeakoulujemme kanssa. Kehitetään aurinkoenergian hyödyntämistä.

Osana ilmastonmuutoksen vastaista työtä ja hiilineutraaliustavoitteiden toteuttamista on huomioitava päätöksien ja toimien taloudelliset sekä sosiaaliset vaikutukset kuntalaisiin ja yrityksiin.

Kestäviä hankintoja koko kaupunkikonsernissa

Lisätään lähiruoan käyttöä kaupungin eri ateriapalvelupaikoissa. Kaupunki ja kaupungin yhtiöt pyrkivät hankinnoissaan mahdollisimman kattavasti hiilineutraaliustavoitteisiin. Konsernitason ohjausta päästöjen vähentämiseksi tulee vahvistaa.

PALVELUT - IHMINEN EDELLÄ

LAADUKKAAT HYVINVOINTIPALVELUT YHDENVERTAISESTI JA ENNALTAEHKÄISEVÄSTI

Oikea-aikaiset, monipuoliset, yhdenvertaiset ja laadukkaat peruspalvelut ovat kaupungin toiminnan ja hyvinvoinnin kivijalka. Helposti saavutettavat peruspalvelut takaavat sen, että kaupunkilaiset tarvitsevat vähemmän erikoispalveluita. Tampereen hyvinvointipalveluiden palvelutarjonta on laaja ja kattava, mutta viestintää ja markkinointia palveluista on monipuolistettava, jotta palvelut tavoittavat kuntalaiset nykyistäkin tehokkaammin. Tampereen kaupungin tulee keskittyä tulevaisuudessa vieläkin vahvemmin palveluhenkisyiden kehittämiseen. Samoin asiakaslähtöiseen palveluohjaukseen tulee panostaa peruspalveluissa.

Yhdenvertaisuuden edistäminen on keskeinen osa kaikkea kaupungin toimintaa. Tavoitteena on, että kaupunki tunnistaa vähemmistöihin kuuluvien kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden esteet ja purkaa näitä johdonmukaisesti kaikissa palveluissa.

Palveluiden painopistettä tulee kyetä siirtämään myös entistä enemmän ennaltaehkäisyyn puolelle, mm. jokaiselle lapselle ja nuorelle tulee taata mahdollisuus mielekkääseen harrastukseen. Toteutetaan harrastustakuu. Lapsivaikutusten arviointi ja etsivä työote ovat kiinteitä osia peruspalveluiden kehittämisessä. Suunnittelussa ja päätöksenteossa tulee myös huomioida ikääntyvä väestö. Tavoitteenamme on olla ikäystävällinen kaupunki, joka helpottaa ikääntyneiden mahdollisuuksia arjen asiointiin ja harrastamiseen. Harrastamisen monipuolinen mahdollistaminen (esim. vesijumput) tukee sekä ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitoa että kuntoutumista. Kaupungin tulee syventää keskusteluyhteyttä entistään useiden eri palveluntuottajien kanssa.

Myös kaupungin tilojen käyttöä tulee tehostaa ja mahdollistaa niiden ilta- ja viikonloppukäyttö mm. kehittämällä varausjärjestelmiä.

Kaupungin tulee kiinnittää erityistä huomiota koronasta palautumiseen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämiseen.

KASVATUS JA KOULUTUS

Oppimistulosten ykkönen ja suosituin opiskelijakaupunki

Tampere on asettanut tavoitteekseen olla vuonna 2030 suurten kaupunkien ykkönen oppimistuloksissa, ja että Tampereella on joustavimmat mahdollisuudet

oppia ja työllistyä. Tampereen tulee olla myös tulevaisuudessa suosituin opiskelijakaupunki. Tampereen pitää investoida kasvavassa kaupungissa koulutuksen ja osaamisen palveluihin ja tukea erityisesti lasten ja nuorten oppimista, osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä taata mahdollisuudet jatko-opinnoille ja työllistymiselle.

Toimintaedellytykset kuntoon varhaiskasvatuksesta 2. asteen koulutukseen

Turvataan peruspalveluiden resurssit ja muut toimintaedellytykset erityisesti varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella.

- Tampereella jokainen koulu on hyvä koulu. Eri asuinalueiden koulujen polarisaatiota ja täten myös hyvinvointierojen kasvua tulee ehkäistä.
- Ryhmäkoot tulee olla varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa kaupunkiseudun muiden kuntien kanssa samalla keskitasolla.
- Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kolmiportaisen tuen toteuttamista lain edellyttämälle tasolle ja vahvistetaan myös tasa-arvorahaa.
- Opetuksen eriyttämiseen tarpeiden mukaisesti tulee suunnata resursseja. Tuetaan myös mahdollisuuksien tasa-arvoa ja nuorten vahvuuksia.
- Mahdollistetaan edelleen oppilaitosten erilaiset painotukset.
- Tiivistetään vanhempien ja vanhempainyhdistysten kanssa tehtävää yhteistyötä.
- Erityisesti varhaiskasvatuksen integroiduissa ryhmissä tulee huolehtia erityisopettajan palvelujen saamisesta. Varhaiskasvatuksen henkilöstön rekrytoinnin osalta tulee huolehtia varhaiskasvatustilain henkilöstömuutosten tuomista velvoitteista.
- Koulukiusaamiselle ja väkivallalle on Tampereella nollatoleranssi. Ehkäistään kiusaamista ja yksinäisyyttä mm. lisäämällä tunne-, mielenterveys- ja vuorovaikutustaitojen opettamista ja yhteisöllisyyttä edistäviä toimia varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja harrastuksissa.
- Mahdollistetaan jokaisen lapsen ja nuoren kiireetön kohtaaminen ja kuuntelu.
- Panostetaan henkilöstön täydennyskoulutukseen.
- Oppivelvollisuuden laajentuessa perusopetuksen ja toisen asteen opinto-ohjausta tulee tehostaa erityisesti nivel- ja siirtymävaiheissa.
- Oppilas- ja opiskelijahuoltoa tulee vahvistaa ja lisätä moniammatillisuutta oppiaitoksissa esim. kuraattorit, terveydenhoitajat, psykologit, kulttuuritulkkit, koulupalmentajat, koulunkäynninohjaajat ja nuorisotyöntekijät.
- Toisella asteella varmistetaan opintojen loppuunsaattaminen ja tuetaan jatko-opintovalmiuksia riittävällä opintojen aikaisella ohjauksella sekä oppimisen tuella.
- Kehitetään yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella ja panostetaan vaivattomaan tiedonsiirtoon eri toimijoiden välillä.
- Ammatillisissa oppilaitoksissa huolehditaan siitä, että lähiopetusta on riittävästi tarjolla. Varmistetaan myös työssä oppimisen riittävyys ja laatu.
- Hyödynnetään täysimääräisesti tutkintokoulutukseen valmentava (TUVA) koulutus oppivelvollisuuden laajentamisen myötä.
- Vahvistetaan ja lisätään kestävä elämäntavan toimintakulttuuria niin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa kuin myös toisen asteen koulutuksessa.

Jokaiselle lapselle tulee pyrkiä löytämään varhaiskasvatuspaikka perheen arjen elinympäristön läheisyydestä. Varhaiskasvatuksen palvelutuotannossa tulee lisätä tarpeen mukaan kunnan omaa varhaiskasvatustuotantoa, jota osto-palvelu

ja palvelusetelipäiväkodit täydentävät.

Tarjotaan lapsille esi- ja alkuopetuksessa laadukasta sekä monipuolista aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa sekä kesäkerhotoimintaa sitä tarvitseville.

Varmistetaan tamperelaisille nuorille 2. asteen opiskelupaikkojen riittävyys.

- Lisätään lukiopaikkoja.
- Oppivelvollisuuden laajentaminen vaikuttaa panostuksiin sekä ammatillisessa koulutuksessa että lukioissa. Lisääntyviin kustannuksiin tulee varautua niiltä osin kun valtionavustukset eivät kata kaikkia kaupungille tulevia lisävelvoitteita.
- Tarkastellaan lukioverkkoa seutukunnallisesti ja avataan lähikuntien kanssa keskustelut ulkopaikkakuntalaisten koulutuskorvauksista.
- Huomioidaan lukioverkkotarkastelussa kaikkien Tampereen lukioiden olemassaolo ja mahdollisuudet.
- Tunnistetaan alueelliset koulutustarpeet. Koulutusmahdollisuuksia on syytä selvittää yhteistyössä koulutuksen tarjoajien kanssa.

Varmistetaan oppimisympäristöjen laadukkuus ja terveellisyys sekä turvallisuus kaikissa kaupunginosissa. Jatketaan koulujen ja päiväkotien peruskorjausta sekä kehitetään erityisesti kaupungin sisäilmapirosessia vielä nykyistäkin toimivammaksi. Segregaation ehkäisemiseksi pyritään uudisrakentamiseen erityisesti lähiökoulujen osalta.

Koulujen ja päiväkotien piha-alueita ja tiloja tuodaan kuntalaisten laajempaan ympärivuotiseen liikunta- leikki- ja harrastekäyttöön.

KULTTUURI JA LIIKUNTA

Kulttuurista lisää kasvua ja hyvinvointia kaupunkiin

Tampereen asema kulttuurikaupunkina on turvattu. Mahdollistetaan kulttuurikokemukset vieläkin matalammalla kynnyksellä. Edistetään kulttuuristrategiassa määriteltyjä kulttuurisen kestävä kasvun ulottuvuuksia; kasvua ja sosiaalista, ekologista ja kulttuurista kestävyttä. Kaupungin on myös edistettävä parempaa vuorovaikutusta kaupunkikehityshankkeiden ja kulttuuritoiminnan välillä.

Kulttuuripääkaupunkihauksen aikana syntyneitä materiaalia, kehitysideoita ja yhteistyötä tulee edistää yhteistyössä Pirkanmaan muiden kuntien kanssa kulttuuripalveluiden edistämiseksi, matkailun edistämiseksi ja luovien alojen työllisyyden edistämiseksi valtuuston tekemän linjauksen mukaisesti.

Tampere vahvistaa kaupungin vetovoimaa tapahtumakaupunkina ja luovien alojen keskittymänä. Luovien alojen koulutustarjonnasta ja kehityksestä on pidettävä kiinni.

Kulttuurialojen tekijöille ja yrittäjille on mahdollistettava työtiloja ja muita yhteistyön tapoja. Hiedanrannan alueelle tulee toteuttaa monenlaisia tapahtumia tukevia tilaratkaisuja. Tampereen taidemuseon ja Sara Hildenin taidemuseon rakentaminen tulee aloittaa. Lisäksi Nekalan taide- ja kulttuurikeskuksen tarveselvityksen päätyttyä ko. hanketta tulee edistää. Taiteilijoille tulee tarjota vaihtoehtoisia työ- ja toimitiloja. Myös Ruskon kokoelmakeskus tulee peruskorjata.

Edistetään teattereiden perusparannushankkeita ja virtuaalista teatterimu-
seota. Lisäksi taiteen perusopetus ja kirjastot tulee pitää kaikkien saatavilla.
Julkinen taide ja prosenttiperiaate on huomioitava kaupunkiympäristön
kehittämisessä ja julkisessa rakentamisessa.

Kulttuuriavustusten taso tulee vähintään pitää nykyisellään.

Liikkuva Tampere

Liikkumisen lisääminen tulee olla Tampereen kaupungin strategisen tason
tavoite. Elinvoimainen seura- ja järjestötyö on merkittävä työkalu tavoitteen
saavuttamisessa. Lisäksi liikkumisen edistämisen tulee kuulua useille eri
palvelusektorille.

Nuorisotyön tavoitteiden, toimintatapojen ja resurssien tulee mahdollistaa
tuloksellisen toiminta. Nuorisotyön nykyistä laajempi osaamisen hyödyntä-
minen on merkityksellistä.

Liikuntaolosuhteita tulee kehittää sekä omaehtoiseen liikkumiseen että
myös organisoituun liikkumiseen sopiviksi. Liikuntapaikkoja rakennettaessa
tulee pyrkiä tilojen monikäyttöisyyteen, joustavuuteen ja esteettömyyteen.

Hakametsän alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava erityi-
sesti liikunnan ja urheilun tarpeet. Tampereen Messu- ja urheilukeskusta tu-
lee kehittää vieläkin monipuolisemmaksi liikuntapaikaksi. Tampereelle tulee
rakentaa uusia tekojääratoja ja uuden uimahallin suunnittelun aloittaminen
on ajankohtaista. Tampereelle tarvitaan talvikäyttöinen jalkapallohalli.

Teiskon ilmailu- ja moottorikeskuksen kehittäminen turvataan, kun kehittä-
misen puitteet ovat tiedossa. Alueen osalta huomioidaan ympärivuotisen
koulutus- ja harrastustoiminnan tarpeet.

Nuorten suosimien lajien ja nousevien lajien olosuhteet tulee huomioida
liikuntapaikkaverkkosuunnitelmassa. Esimerkiksi skeittipaikkoja, frisbee-
golf-ratoja ja tekonurmia tulee saada eri puolille kaupunkia. Myös lähiliikun-
tapaikkoja, kuten ulkokuntosaleja, tulee lisätä.

Liikunta-avustusten taso tulee vähintään pitää nykyisellään. Alle 18-vuotiai-
den liikuntapaikkamaksuja tulee madaltaa.

Kaupungin tulee huolehtia virkistysalueverkostosta ja lähiluonnon saavutet-
tavuudesta. Lisäksi Tampereella tulee panostaa lähiretkeilymahdollisuuksiin.
Huolehdintaan lähivirkistysalueiden grillausmahdollisuuksista. Nykyisille
luontoretkeilypaikoille sekä järvien saarille ja rannoille rakennetaan lisää laavu-
ja nuotiopaikkoja veneilyn ja retkeilyn edistämiseksi.

HYVINVOIVAT ASUKKAAT OVAT ELINVOIMAISEN KUNNAN EDELLYTYS

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden 2023 alussa kunnilta hyvinvointialueille. Tästä suuresta hallinnollisesta muutoksesta huolimatta, kunnille jäi edelleen merkittävä vastuu ja rooli asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Tehtävää toteutetaan kunnan kaikissa palveluissa. Tavoitteenamme on lisätä asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Lisäksi kuntalaisten turvallisuutta tulee edistää. Ennaltaehkäisevän työn merkitys pitää tunnustaa ja sille tulee luoda edellytyksiä. Yhteistyötä eri palvelun tuottajien välillä tulee vahvistaa. Kaupungin päätöksissä tulee huomioida hyvinvointi- ja terveysvaikutukset.

Kaupungilla ja sen yhteistyötahoilla on kattava palvelutarjonta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluissa. Palveluita pitää koordinoita ja myös viestiä nykyistä vahvemmin sekä ammattilaisille että myös kuntalaisille. Tampereen tulee vahvistaa tutkittuun tietoon perustuvien vaikuttavien ennaltaehkäisy menetelmien käyttöönottoa ja edistää tiedolla johtamista.

Onnistunut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ tarvitsee erityisesti kaupungin ja hyvinvointialueen saumatonta yhteistyötä, jotta monitahoiset palveluketjut toimivat. Yhteistyötä tehdään useiden palvelujen rajapinnoilla. Yhdyspintarakenteita on edistettävä Pirkanmaan hyvinvointialueen lisäksi myös järjestötoiminnan sekä kaupungin omien palvelualueiden (esim. kaupunkiympäristö ja sivistys) kesken. Kaupungin tehtävänä on yksilöllisten hyvinvointia edistävien valintojen mahdollistaminen. Kartoitetaan tamperelaisten hyvinvointia edistävät palvelut, jotka lakkautuivat sote-uudistuksen yhteydessä ja selvityksen tuloksia hyödynnetään hyvinvoinnin edistämistyössä.

Työvoimapalvelut sekä kotoutumispalvelut siirtyvät valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta. Uudistuksessa täytyy säilyttää hyvät kuntakohtaiset ja kuntien väliset toimintamallit. Työllisyyden edistämisen sekä kotouttamisen palveluiden lähtökohtina ovat ihmislähtöisyys, yhteistyö ja yhdessä kehittäminen sekä vaikuttavuus. Tampereen omaa palveluekosysteemiä tulee hyödyntää. Yhteistyötä työllisyyden edistämiseen eri toimijoiden välillä tulee vahvistaa ja jatkaa hyvää työtä kumppanuusverkostossa. Tampereen ja valtion yhteistyössä tulee varmistaa kannustavan rahoituksen elementit.

Köyhyysohjelma tuodaan valtuuston päätettäväksi, sen toimeenpano käynnistetään määrätietoisesti ja sille varataan riittävät resurssit vaikuttavan työn toteuttamiseksi. Tutkimukset osoittavat, että vähentämällä perheiden köyhyyttä ja osattomuutta, edistetään erityisesti lapsiperheiden hyvinvointia. Asunnottomuus ja siihen liittyvät palvelut huomioidaan köyhyysohjelman jalkautustyössä.

On tärkeää, että ihmiset saavat elää mahdollisimman pitkään oman näköistensä elämää. Itsenäistä pärjäämistä arjessa edistävät toimintakyvyn ylläpito, yhteisöllisyys ja harrastukset (esim. kulttuuri ja liikunta), joiden tuottamisessa myös kolmannella ja yksityisellä sektorilla on tärkeä rooli. Vammaisten henkilöiden työllistymistä tulee tukea ja vammaisten asumispalveluissa olisi syytä lisätä kunnan omaa tuotantoa.

DIGITALISAATIO JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Helppokäyttöisiä ja laadukkaita palveluja ajasta ja paikasta riippumatta

Kaupunkilaisille tulee mahdollistaa sujuva arki niin, että kaupungin helppokäyttöiset ja laadukkaat palvelut hakeutuvat kaupunkilaisen luo oikea-aikaisesti. Julkisten palvelujen tarve ja niiden laatuvaatimukset kasvavat edelleen nopeasti. Tästä paineesta selviäminen vaatii välttämättä työn ja julkisen palvelutuotannon tuottavuuden radikaalia kasvattamista. Digitalisaation hyödyntäminen on yksi parhaista keinoista tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseen, mistä johtuen aihe on nostettu pormestariohjelmaan. Käytännössä tämä siirtyminen tarkoittaa esimerkiksi toimintojen automatisointia, uusien toimintatapojen laajamittaista kokeilua ja käyttöönottoa sekä tekoälyn ja koneoppivien järjestelmien valjastamista toiminnan avuksi. Toiminnan kehittämisen tavoitteena on parantaa laatua ja lyhentää prosessien läpimenoaikoja.

Muutoksen tueksi laaditaan Tampereelle tieto- ja teknologiapolitiikan tiekartta kaupunkistrategian toimeenpanon tueksi. Kehitetään poliittista tiedolla johtamista Smart Tampere Advisory Board -toimintamallin pohjalta, keskitetään tieto- ja teknologiapolitiikan ohjaaminen yhdelle poliittiselle toimielimelle ja johdetaan kehitystä läpileikkaavasti koko kaupungin tasolla.

Tiekartta laaditaan huomioiden seuraavat painopisteet:

- Varmistetaan eheät ja sujuvat digitaaliset palveluprosessit kuntalaisille ja muille toimijoille
- Pidetään kaikki mukana kehittyvässä arjessa käytettävyyden ja saavutettavuuden avulla
- Vahvistetaan ihmislähtöisen johtamisen tilannekuvaa
- Luodaan Tampereesta kansainvälisesti houkutteleva älykaupunkialusta
- Luodaan kaupungin tietotuotesalkku ja sille hallintamalli
- Vahvistetaan tietojärjestelmien hankintaosaamista
- Varmistetaan henkilökunnan osaaminen
- Edistetään yhteistä hankesalkkua koko julkiselle sektorille
- Vahvistetaan yhteistyötä kaikissa toimenpiteissä valtion, toisten kuntien, hyvinvointialueen sekä yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kesken

Tiekartan keskeinen lähtökohta on ihmiskeskeisyys. Ihmiskeskeisyys tarkoittaa kykyä ymmärtää ihmisten tarpeita, arkea ja oivaltaa kulttuurista syntyvät tarpeet. Palveluiden kehittämisen tavoitteena on saada aikaan parempaa vähemmällä panostuksella. Tavoitteena on, että Tampere on tulevaisuudessa paras kaupunki tarjoamaan automaattisia ja ennakoivia palveluita kuntalaisille.

Tilannekuvat tukemaan ihmiskeskeistä johtamista

Ihmiskeskeisen kaupungin johtaminen edellyttää uudenlaista tietojohtamisen perustaa, jolla voimme paremmin ymmärtää ihmisten todellista hyvinvoinnin ti-

laa ja palvelutarpeita. Tämän tueksi luodaan edellytykset muodostaa tilannekuvia ihmisten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista ja alueen elinvoimasta valituissa tilanteissa ja tapahtumissa. Tilannekuvien avulla voidaan kohdistaa entistä vaikuttavampia toimenpiteitä kuntalaisten ja muiden toimijoiden parhaaksi.

Tampereella tulee entisestään vahvistaa osaamista tietojärjestelmien hankintaan etenkin tiedon hyödynnettävyyden näkökulmasta, jotta integraatioprojektit onnistuvat ja hankintakustannukset pysyvät kurissa. Tietojärjestelmien kokonaisarkkitehtuurin kehittämisellä ja tiedonhallinnan avulla voidaan kehittää sekä tehostaa palveluita ja organisaation toimintaa. Tietojärjestelmähankinnoissa varmistetaan, että järjestelmät toimivat yhteen ja tukevat kaupungin toimintaa. Suositaan avoimen tuotteen hallintamallia ja kannustetaan hyödyntämään jo olemassa olevia ratkaisuja. Tampereen tulee tehdä työtä julkisen sektorin yhteisen hankesalkun aikaansaamiseksi, jotta jo tehtyä työtä voidaan hyödyntää eri julkisen sektorin toimijoiden kesken.

Varmistetaan, että palveluprosessissa ei ole digikatkoksia, jotka aiheuttavat tarpeetonta manuaalista työtä. Tehdään myös kuntalaiselle näkymättömistä prosesseista kaupunkiorganisaation sisällä ja eri toimijoiden välillä sujuvia, jotta myös kaupungin henkilökunnan työ helpottuu nykyisestä. Varmistetaan henkilökunnan osaaminen ja tuetaan uusien työtapojen käyttöönottoa.

Kaupunkiympäristö kokeilualustana digitaalisille ratkaisuille

Tampereen tulee tehdä älykaupunkikehitystä määrätietoisesti ja myötävaikuttaa alueen osaamiskeskittymien ja liiketoimintaekosysteemien rakentumiseen. Kaupunkiympäristöä voidaan hyödyntää enemmän myös kokeilualustana, jossa uusia digitaalisia ratkaisuja kokeillaan ja kehitetään kustannustehokkaasti eri toimijoiden kanssa.

Varmistetaan kaikille pääsy palveluihin

Teknologian hyödyntämisessä on huomioitava myös ne kaupunkilaiset, jotka eivät voi tai halua käyttää sähköisiä palveluita. On varmistettava, että kaikilla on pääsy palveluihin ja palveluiden saavutettavuus on huomioitu.

Tampereen kaupungin hallinnassa olevan tiedon tulee olla ristiin hyödynnettävissä. Tämä onnistuu, kun tieto on koneluettava standardoitujen rajapintojen kautta ja ilman erityistä syytä teknisesti muiden hyödynnettävissä. Järjestelmät saadaan toimimaan yhteen, kun luodaan velvoite käyttää standardeja API-rajapintoja ja kannustetaan viranomaisia rakentamaan vastuullaan olevista tietovarannoista lisäarvoa tuottavia tietotuotteita toisten toimijoiden hyödynnettäväksi tietoturvasta ja tietosuojasta huolehtien.

Kaupungista esimerkillinen työnantaja

Toimintaa kehitettäessä henkilöstöpolitiikan tavoitteina ovat järkevät ja kiinnostavat työtehtävät, henkilöstön työhyvinvointi ja työkyky sekä toiminnan tehokkuus. Kaupungin ja kaupunkikonsernin tulee olla esimerkillinen työnantaja. Työntekijöiden työkykyä ja työssä pysymistä tuetaan muun muassa panostamalla työoloihin, johtamiseen sekä ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon. Työntekijöiden hyvinvointi vaikuttaa palvelujen laatuun ja työn tuottavuuteen.

Hyvää johtamista edistetään ja henkilöstön riittävyys turvataan

Osaavan henkilöstön riittävyys, työhyvinvointi ja työssä jaksaminen on turvattava. Työnohjausta ja henkilöstön osallistamista ja jatkuvaa oppimista tulee tukea.

Hyvää johtamista pitää edistää, erityisesti lähiesimiestasolla. Henkilöstöjohtamisen rinnalle tulee nostaa myös talousjohtamisosaaminen. Myös valmentavaan ja järjestäjäjohtamisen kehittämiseen tulee panostaa. Riittävästä sote-alan aloituspaikoista oppilaitoksissa ja yleisestä alan houkuttelevuudesta tulee huolehtia. Yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa tulee tiivistää. Positiivinen Tampereen työnantajaimago tukee myös osaltaan sote-alan ammattilaisten rekrytointia.

Pormestariohjelma suuntaa valtuustokauden tekemistä ja sitä konkretisoidaan kaupungin strategisissa asiakirjoissa

Ohjelman tavoitteet saavutetaan parhaiten hyvällä yhteistyöllä. Koalition yhteistyöhön sitoutuneet poliittiset ryhmät sitoutuvat myös pormestariohjelman toteuttamiseen.

Pormestariohjelma antaa suuntaviivat valtuustokauden painotuksille, joita toteutetaan talouden sallimissa rajoissa. Ohjelman tavoitteet konkretisoidaan mitattavissa olevaan muotoon kaupunkistrategiassa ja sitä täydentävissä palvelusuunnitelmissa, joiden toteutumista seurataan vuosittain.

Ohjelman toteutuksessa otetaan huomioon talouden reunaehdot, muuttuvat tarpeet ja matkan varrella syntyvät uudet ajatukset. Mikäli olosuhteet muuttuvat merkittävästi, valtuustokauden puolivälissä arvioidaan, onko pormestariohjelmaan tarpeen tehdä muutoksia.

TAMPERE.
FINLAND

TAMPERE